

Մոլլա Նասրէդին

29 Բոլոյի Իլ ՄՈԼԼԱ ՆԱՏՐԵԴԻՆԻ ՄԻՒ 12 ՔԻԿ №29

ՐԴ ԹԻՐ

ՀՐՄ ՆՏԻԲԻ ԵԼԻ ՆԱՐ

ԻճնԻ ՏԳՆԻ ԲԴ ԴԱՆ ՏԱԽԼԱ . (ՐԵԵԲ ԱԻՆԴ ԴԵԱՏԻ ԴԱՄԱԼԻ)

ԼԻՏՈԳ. Տ. ԲԻԽՈՎԱ

دعا گوندروبسگر؟
دوغری درمی که سز سلطانه

- بلی، دوغری در .
- نه بهانه ایله گوندروبسگر ؟
- اوندان اوتریکه سلطان طرفندن
قانون اساسی اعلان اولونوب .

من قورخورام که تفلیس ایرانی لاری
کیمی بر پاره اوزگه آدهلارده ایشک اصلندن
خبردار اولمیوب سهواً گوتوروب سلطانه بو
اوزولقده یولی تلغراف گوندهرلر، وبوسبدن
اوزومی بورجلی بیلیم که احوالاتک اصل
حقیقتی اوخوجی لاریمه خبر ویرهم .

قانون اساسی ایول آبی نك اونوهچی
گونئی سالونقده کنج تورکر اعلان ایلیوبلر،
نه انکی سلطان عبدالحمید .
بوخبر سلطانه چانندن سوگرا بو طرفندن
خبر گلوب که قوشونک اوچومچی اوردو-
سی گلیر اسلامبولی داغیتسون و سلطانی
اسیر ایسون .

آیک اون برنده سلطانده «خالا خطرک
قالماسون» بابتندن جماعتی آلماتماق وقوشونک
باشی نك آلتیه یاستیق قویماق قصدی ایله
گویا که بلی قانون اساسی اعلانی ایلیوب.
اما بونی بیلیموب که دالسن آتیلان
دش توپوغا ده گهر .

بونی بیلیموب که تفلیس ایرانی لارندن
سوا بی هدیج کسی توولیا بیلیمهز .

عثمانلی ده قانون اساسی نك ماجراسی
بیلدر .

اما بر شیه من چوخ تأسف ایدریم .
آخ یازیق لار، بی چاره لر، باشی داشی لار ،
بختی قاره لر منم یازیم گلیر هان ملت وکیل-
لرینک بالاجا اوشاخلارینه که آتالاری جمع
اولاچاقلار اسلامبوله ملت مجلسینه و اوشا-
خلاری ده گوزلیه جک لر که بر آی دن سورا
بر ایلدن سوا آتالاریمز قایدوب گلهر
وبزه تیلملی قیرمیزی فس گتوره ر .

دوغردان، عثمانلی نك اولجی ملت مجلسی نك
وکیل لرینه چوخ یازیم گلیر، اوندن اوتری
که گوز گوردیگندن قورخار ، والله اوز

گوزوم ن گورمشم، اوز باشه گلوب .
ایله هر یانده که ملت مجلسی ایشتمشم
- آخربنی ده بیه گورمشم .

هله بیلیمر که ایرانی لار سلطاندان نه
ایستپورلر ؟
« ملا نصرالدین »

نصاب

ترکی و فارسی

ایکه داری از رهی کار مسلمانان گذر
خوب باشد گر کنی بر حال ایشان یک نظر .

فاعلات فاعلات فاعلات فاعلات

بورمل بحرین اوخو وارسه مراقیک ایبشر .

نقل ایدریم بر برسگامن سنده تا کوش ایتگن
تا که از احوال مای بیچاره گان شو باخبر .

اینکه می بینی که انسانیم در ظاهر ولی
باطناً جز اسم انسانی نه یابی یک اثر .

چونکه بزبر ساده قلب انسانلاریز گر بر نفر
سویله سه قاتق قرادر دینمه ریز بیز کل به سره .

فی المثل: ملا، وبک، خان، ملکدار، الدار
هر یکی گوید منم صاحب به این اقوام خر .

ملا، یاغی، بک زه لی، اسلامه طاغی ملکدار.
بونلاره طعمه یارانش ملت بی پاو سر .

چون اطاعت بر بزرگان واجب است از آنجهت
گشته ایم از بهر ایشان همچو گاو ان باربر .

مالداران: یعنی قارونان عصر حالیه
غصب کرده حق مظلوم فقیر رنجبر .

خان- یعنی بر طاقم دیلسیز لرین صاحب لری
عنکبوت آساجین سورما قلعه تشنه جگر

کان قدر ما خود بگر داب جهالت اندریم
درک این گرگان نودن را نداریمش هنر

آن یکی عالم نمائی خواست بر منبر نشست
گفت این نومسلکان گویند اسلام مگر!؟

ایجماعت، تازه اسلام آدلانا نلر جمله سی
دینی ویر مشرفنایه قانمیورلر خیر شر .

بردهان این چنین ناطق همه دوزیم چشم
هه: بلی گویان همه با عقل نازک گوش کر .

بر دین یو خدر که حمد الله دادوش چوق

زوزه مه

چونکه عرفانه بخالتله ایدور سوز طعنه لر!

خیره لیر می گوزلریک انوار عرفاندن دادوش؟
شکر لله پار لایوب انوار حریت چو زر .
(مشهدی سیزیم قلی)

قققان خبر لری

زنکه زور . اوردو باددن خبر ویر بر لر که
بو گبچن گونلرده زنکه زور محالنه بر دسته
عمامه لی چکرنگه دسته سی گیچدی . بزده یازوب
زنکه زور جماعتنه اعلان ایدیرز که تاخلاری
ال ایاق ایدوب تزلقیله پیچش دیرسونلار .

اوردو باد - اوردو باددن خبر ویر بر لر که
ایرانگ بوشولو خلقی جهتنه حنا گیچمدیگندن
شهرده حنا بالمره تاپیلیمور . شهر بیوک
هیجانده در، کربلائی و مشهدیلر هر یرده
جماعتنه حنا باره سنده نطق ایراد ایدوب سوز
شلی سوزلر سویلیورلر . هر گاه بو یاخین-
لرده حنا گیتمزسه شهر چوخ قورخولی
اولا جقدر .

نخجواندن .

ملا عمو! دونن همیشه کی قرار یله بازار-
دن آیوه گلدیم قورشاعده کی پیری، جیم-
ده کی اتی، قولتوغومده کی چورک و بر
دستمال خیاری یره قویدیم دینجلمک ایچون
دیواره دایاندم . گوردیم که آنام ایچری

۲
سکن بادهای
مخالف

۳
سکن خلقانند که
شهرهای ایشان
نند کوشهای کاوان
ن ایشان مانند
وسفندان

۴
سکن سنگ از
ریت که او را
نفت گویند

۵
سکن کردمانند
مانند اشتر

۶
سکن دوزخیان

۷
سکن ایگانه ابلیس
شکر آنگلون

ایران معارف نظارتنگ تقدیر و تحسینه مظهر اولان (سراج القلوب) نام
اثر شهورگ یدنجی صحنه سنده طبقات الارضه دائر .

عثمانلی لار : او درمی قانون اساسی ! بن ایته م ' افندم . .

الندہ خاڪ انداز توسق لیه توسق لیه
 گلیر، گلوب دهلیزه یتشدی سوروشدیم
 آنا او نه در؟ جواب ویردیکه بالا اوزرلیک
 در قوی باشگا دولاندیریم یله که بازاردان
 گلیرسن دشمنلر گوز وورارلار قوی گوز
 لری اوددا یانسون. ایله خاڪ اندازی فر-
 لاداندا بردن خاڪ انداز چونوب باشیمه
 توکولدی، من ایغه قالحانا کیمی اوسق باشیم
 یاندی. ایندی نیچه گوندرکه ناخوش یاتیرام
 و هردن بر برك دیسگینیرم. جناب ملا
 عمو توقع ایدیرم که مگا بر باخوب و
 بر دعا یازوب گوندره سگر سزدن چوخ
 راضی اولارام.
 نخجوان - ایکی گون بوندان ایرملی
 ناخجوانک یاخونلقنده اولان لولهین وسپین
 چولمک فابیرقاسینک فعله لری زاباستووقا
 ایدوبلر. تفصیلنی گلن هفته یازاریق.
 «کابلاسقال»

سعدی

کل خوشبوی در تمام روزی،
 رسید از دست محبوبی به دستم،
 یعنی بر گون بردر بتدی جوانه راست گلوب،
 بدو گفتم که مشکی یاعیبری که از بوی
 دلاویز تو مستم، یعنی اوندان سورشدیم که
 ای منم عزیزم، مگا بر دوغر یسنی دی گو
 روم، نه ایچون ایرمنی اوشاقلارینی آپاروب باغلا

فلیه تون

موز الان بگک

سبیا حتماه سدی

(کیچن نومه دن مابعد)

مشهد مقدسه ۲۰-۲۵ ویرست قالیردی.
 مصاحبمز جناب فورغونچی کنه الینی اوزادوب
 یولدان بر چوخ کنارده بر آغاجلق نشان
 ویردی وباشلادی بو جور صحبتی:
 «او آغاجلقی گورورسگر؟ اوراده بر چشمه
 وار، آدینه چشمه کلاس دیبرلر. او چشمه ننگ
 دیلی یوخدر و چشمه ننگ ایچنده دریا آتی

رده اولارینان گیجه گوندوز کیفه مشغول
 اولورسان .
 بگفتا من گلی ناچیز بودم،
 ولیکن مدتی با گل نشستم،
 یعنی جوان مگا جواب ویردی که اول من
 در بتدی ایدیم، اما بر اوقات گیدوب باکوده
 آلیش ویریشه مشغول اولدیم.

کمال همشین بر من اثر کرد
 وگر نه من همان خاڪ که هستم.
 یعنی بر نچمدت باکوده قالدندان سورا
 باخوب گوردیم که من «علاجی» آدام اولمشام،
 «نوشون» که باکونگ سویی ننگ خاصیتندن در،
 یا اینکه بلبله کندینک سید مدرسی ننگ دعالرینک
 تاثیرندن در .
 و گر نه من همان خاڪ که هستم،
 یعنی من همان در بتدی یم، و اگر
 اینامسا گر، آند ایچه یسلهرم آروات لاره
 دعا یازماق ایله اوشاق دوغوزدیران داوود
 عمونک مبارک جاننه، والسلام.
 مترجم «لاغلاغی»

بادامچه آغاجی

هر کسگ الندہ بادامچه آغاجی گوردگ،
 بیل که شیخ رضانگ مریدلرندن در.
 اوزلری ده بیله فرمایش ایدیر لر که هر کسک
 بادامچه آغاجی اولسه، نچه علامت اوندا ظاهر
 اولار : اولار : مفلس اولماز، ایکمچی :
 غافل اولومدن خاطر جمع اولار، یعنی اجل

وار. ایندی خراسانده بر قسم آنلار وار که
 همان دریا آتی ننگ دولیندن در. مرحوم ناصر-
 الدین شاه طهرانه گلنده تشریف گتوردی بو
 چشمه ننگ تماشا سنه و بو یوردی که بر آدام
 گیرسین بو چشمه ننگ ایچندن بر خبر
 گتورسون».

ایکی نفر سرباز سویونوب جومدی لار
 چشمه یه. بر گون کیچدی، خبر گلمدی. بر
 درویش حضوره چخوب عرض ایله دی که
 «شاه ساق اولسون، بنده یه اذن ویرگز، گیدوب
 سربازلاردان بر خبر گتوروم»
 شاه اذن ویردی. درویش سویونوب دوشدی
 چشمه یه و بر گوندن سورا برده گوردیلر که
 سر باز لارگ میت لرینی درویش چشمه دن
 کناره چیخارتدی و شاهه عرض ایله دی:

معلق اونی درک ایله مز، اوچونمچی :
 خوشبخت اولار و هانسی آوره کیتسه زیان ایله
 مز، خیر گورهر. دوردیمچی : هر کسگ
 الندہ بو آعاج اولسه، اوکا شیطان یاخون
 دورماز، بشنجی : اولنده باغیشلا ناجاق و بی
 سؤال بهشته گیده جک. اگر باور ایله مه سگر
 من ضامن اولورام.

بادامچه آغاجی ننگ بر خاصیتی ده وار که هر کس
 براوز که ننگ عور تینه تعشق یقورسه، همان عورت
 ارندن بوشانوب کلهر بادامچه آغاجی ننگ صاحبنه

ایروان

ایروان غار ادسقوی دوماسنک مسلمان
 عضولرینه سایر مذهبه اولان عضولر جادو
 ایتشلر، مثلا جادونک گوجنه مسلمان عضولری
 بر دولتلو عضوه بند اولوب: همان عضو
 جماعتک نفعنه یا ضررینه هر نه دیسه سایر
 عضولرده قبول ایدور. و اوز آرده لرینده آند
 قسم ایدوبلر که هر وقت همان عضو ایاقه
 قالحسه بزده قالحاق. دولتلو عضو بو گون
 یانتی قاشیاندان عضولر یله حساب ایدوبلر
 ایاقه قالحوب نطق ایراد ایدجک، اوساعتمده
 سایر مسلمان عضولریده سراسیمه ایاقه قالحو-
 رلر. نه فایده سگره خجالت اولوب یره
 اوتورورلر. بونه جهت شهرک بیلچی آدملری
 مصلحت گورورلر که تازه آچیلان کتاب خانه-
 لردن عضولرک هر بریسنه بر (جامع دعوات)
 کتابی آلوب ویرسونلر که اونلره خارچیلرک

«شاه، فریانتک اولوم، ایله که جومدوم
 چشمه یه، چوخ یول گیتدیم، بلکه یوز ایل
 لیک یول گیتدیم و چوخ یرلری گزدیم و آورده
 گوردیم که سربازلارگ ایکی سی ده بر فایایه
 ایلشوب جان تسلیم ایدوبدرلر»
 ناصرالدین شاه میتلری گورجک ال لرینی
 دیزینه وورا وورا دیدی : «آخ، آخ، منم بدبخت
 سربازلاریم یقین که بی چاره لر چشمه ننگ
 دیننده سوسز لقدان جان ویروبلر، آخ، آخ»
 درویش شاهه جواب ویردی که «خیر، شاه ساق
 اولسون، سربازلار بوغولوبلار .»
 آورده شاه بر آفکرلشندن سورا گوردی که
 دوغردانده سربازلار سویک ایچنده بوغولوبلار.
 مابعدی وار،

«مشهدی موزالان بک»

جادوسی تأثیر ایتسون

الله بو طور مسلمانلری بزیم ایجمزدن
اسکیک ایلمسون
امضا (بومب)

جواب

سلیانده معلم جنابلرینه :

یازدیقک دورت صحیفه مکتوبی چاپ ایله
سهک، دخی بزیم اوزیمزه نوبت قالماز ،
حال بو که بزیم اوزوموزک یازماقه سوزومز
چو خدر .

سلیان بر بالا جا یردر: سلیاندان دورت
صحیفه یازماقه اختیار یز یو خدر: سلیاندان
آنجا ق هر نومرده برجه سطر یازا ییسه
ریک: مثلاً، جوانلار اوشلاخلاری توتوب
چیغیردا چیغیردا قبرستان دهره سنه چکرلر ،
یا اینکه حاجیلار قازاق عورتلرینی کوچه ده
گورنده دیورلر «آخ قادن منه گلسون»،
یا اینکه قصابلار آز قالمولار که مسجد
حیاطینی ساللاخ خانه قایرسونلر، یا اینکه سالیانده
هر کس بازارده ایله لوله گین آیر، اوساعت
شالوارینک باغیندان توتوب قاچیر مسجد
حیاطنه، (ایروان و نخجوان یادیمه دوشدی).
سالیاندان بو دخی بسدی .

- یوخسا دوروب سن یازدیقک دورت
صحیفه نی یازساق دخی لنگرانه یر قالماز،
اما انصاف دگل لنگراندان یازمیاق که
لنگراندن هر بر ملا که وفات ایله دی ،
اونک قبری زیارتگاه اولور ، نیجه که
بو یاووق وقتلرده اولن بر گوبک یازان
ملانک قبرنک اوسننه غورتلر هر جمعه
آخشامی دسته دسته گلوب شمع یاندریرلار،
بردن نه طور اولدی قبرستانک قوری اونی
اود توتوب یاندی، و کنده سس دوشدی
که قبرستانده معجز اولوب، و بازار اهلی
قبرستانه یوگوروب گوردیلر که آغانک قبر
اهلینه آجینی توتوب .

اگر دورت صحیفه سالیاندان یازساق ،
مثلاً ناخجوانه یر قالماز، اما انصاف دن

اوزاقدر یازمیاق که قرائت خانه به او قدر
آدام جمع اولور که ایگنه سالماغه یر اول--
مور .
«جرجراما»

معجون

بو گونلرده تازه اختراع ایتدیگیم معجون
نسخه سی - یاقوت رمانی لب، مروارید ناسفته،
دو مثقال سه ووددانه

نافه مشک کرپیان، عنبر بوی پیراهن
چند مثقال . بقدر احتیاج
ماه و پروین خال غنچه گل دهان
چند دانه عدد

لسان العصا فیر تکام فازینه پیغام
پاره آقدرکه خروور آید

سنبل الطیب زلف، بادام چشم، امه گرشمه،
دو یاسه تا آنچه بنظر رسد بقدر حاجت
صندل غمزه، عمقیری تافل، بنفشه خطه،
آقدرکه بکار آید آقدرکه دلرانگرت آنچه سرزند
تخم و شتام، شر نجین

قدری که شربت مهرراتلخ ناسازد، بحدی که دلرانزند
ماهی سقنقوران، ربهن سفید ساعد روغن باسان
دو عددینم دو شاخه چند قطره
عرق بناگوش ورق نقره صفحه سینه
چند قطره یک آب

طلای دست افشار سرین

آنچه بدست آید

بونلاری قاتوب قاریشدیروب قاینادوب
بال ایله قاب ایچنده قاریشدیرون و یسون
آرتق درجه ده قوت تساپار و هر درده ده
دوادر گلن هفته بو دوانک باره سننده
نخجوان، اوردوباد و داناباش کندینک
حکیم لری طرفندن گلن محکم نامه لری چاپ
ایدوب مشتریله گوستره جگیز.

«طیب حاذق»

رغایب حاواسی

مسلمان آراسندا رجب آینک جمعه اخشامی-
لاری حلواپشترمک اک لازم ایشارگ بریسی در-
سوز یوق بو حلواده یاغدان بالدان اوندان
تقلیسه غیرت مطبعه سننده چاپ اولوندی

عمله کهور ، واوزیده یاخشی شیرین یومشاق
برشی در ، او قدر لزتلی در که آدام یندن سورا
بردن یادندان چیخیر که یاغک ، بالک پولی
هله و یریلیمو، آدامک یادندان ایله برک چیخیر
که کیچن ایل حاوادن اوتری آینان یاغک
بالک پولی هله ایندی یه کیمی و یریلیمو بدر ،
چونکه رغایب حلواسی چوخ شیرین اور،
« حلوا قاپان »

پوچتا قوطی سی

نخوده نور محمد افندی دن اداره مزه
چوخ شکایت لر گلیر . خصوصی مخبریمز
بو شکایت لری تصدیق ایله میونجه بز چاپ ایله
بیلیمه جکیک .

در بنده ع. ع. جنابلرینه: شاگرد
اولما قیگری بیلیدیک، مجموعه تری کسمزدیک.

مدیر و باش محرر: جلیل محمدقلی زاده.

اعلان

ایشقولا لاردا، مکتبلرده و کلفنده تعلیم
ایتمک ایچون، باکو معلملریندهن آلتی تقری
تورک دیلینده «ایکینجی ایل» آدی منتظم بیر
قرائت کتابی ترتیب ایدوبلر. بو کتاب تقلیسده
«غیرت» مطبعه سینده چاپ اولوب، ایول
آینک ایگیره می سینده حاضر اولاجاق. و سعقلی
و بویوک (۱۲۰ صحیفه به قدر) اولدیغیندان،
۲ نجی و ۳ نجی شعبه لره یارار. (کتابیک
ترتیبی: یوروا اصولینه موافق ۱۱۳ حکایه
و منظومه؛ ۵۰ به قدر شکل که بولاردان
بعضی سی قافقاز مسلمانلارینک معیشتیندهن
گوتورولوب در؛ املا و انشانی اوگره تمک
ایچون ۵۰ به قدر یازی درس لری؛ کتابیک
آخرینده ۵۴ یوزه قدر چتین سوزلریک
لغتی؛ و بیر چوخ اصول تدریسه دایر
مسئله لر.) قیمتی ۴۵ قپک در. معلملر و کتاب
ساتانلارا تفاوت قویولاجاق؛ ایمدیلیکه هر بیر
سفارشی «ملا نصرالدین» اداره سینده گوندرمی
سفارشی نالوز قاعده سیله ده گونده رمک ممکن در.

ჯიბრიმე ბრეჭკა იოხდრ 'الله! სის დოსტ ლიმკ იანდჷ ხჷმალტ აიღმე